

Návrh

ZÁKON

ze dne ... 2021,

kterým se mění zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2008 Sb., o zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka a o změně souvisejících zákonů (zákon o lidských tkáních a buňkách), ve znění pozdějších předpisů

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna transplantačního zákona

Čl. I

Zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění zákona č. 228/2005 Sb., zákona č. 129/2008 Sb., zákona č. 296/2008 Sb., zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 44/2013 Sb., zákona č. 100/2017 Sb., zákona č. 183/2017 Sb., zákona č. 202/2017 Sb., zákona č. 97/2019 Sb., zákona č. 277/2019 Sb. a zákona č. 609/2020 Sb., se mění takto:

1. V nadpisu § 28b se slovo „orgánu“ zrušuje.
2. V § 28b odstavci 1 se slova „Dárci orgánu“ nahrazují slovem „Dárci“ a slova „odběrem orgánu“ se nahrazují slovem „odběrem“.
3. V § 28b odst. 2 písm. a) se slova „odběru orgánu“ nahrazují slovem „odběru“ a slova „odběrem orgánu“ se nahrazují slovem „odběrem“.
4. V § 28b odst. 2 písm. b) se slova „transplantačního centra, které provedlo“ nahrazují slovy „poskytovatele zdravotních služeb, který provedl“.
5. V § 28b odst. 2 písm. b) se slova „odběrem orgánu“ nahrazují slovem „odběrem“.
6. V § 28b odst. 3 se slova „transplantační centrum, které provedlo“ nahrazují slovy „poskytovatele zdravotních služeb, který provedl“.
7. V § 28b odst. 3 se slova „odběr orgánu“ nahrazují slovem „odběr“.
8. V § 28b odst. 3 se slova „Transplantační centrum a poskytovatel zdravotních služeb jsou povinni“ nahrazují slovy „Poskytovatel zdravotních služeb je povinen“.
9. V § 28b odst. 4 se slova „odběru orgánu“ nahrazují slovem „odběru“.

10. V §28b odst. 6 se slova „odběrem orgánu“ nahrazují slovem „odběrem“.

Čl. II

Přechodné ustanovení

Náhrada výdajů a ušlého výdělku podle § 28b zákona č. 285/2002 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, náleží i žijícímu dárci, pokud v době nabytí účinnosti tohoto zákona již byl žijící dárcem v pracovní neschopnosti. V takovém případě mu náleží náhrada ode dne vzniku pracovní neschopnosti v plné výši.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o lidských tkáních a buňkách

Čl. III

V § 7 odst. 1 zákona č. 296/2008 Sb., o zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka a o změně souvisejících zákonů (zákon o lidských tkáních a buňkách), ve znění zákona č. 41/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 375/2011 Sb., zákona č. 77/2012 Sb., zákona č. 64/2014 Sb., zákona č. 136/2017 Sb. a zákona č. 183/2017 Sb., se na konci textu písmene b) doplňují slova „a rozdíl mezi ušlým výdělkem a obdrženou náhradou mzdy, platu nebo odměny a obdrženým nemocenským z nemocenského pojištění, který mu vznikl dočasnou pracovní neschopností v souvislosti s odběrem tkání nebo buněk a poskytováním zdravotních služeb, které si tento odběr vyžádal, podle § 28b transplantčního zákona“.

ČÁST TŘETÍ

ÚČINNOST

Čl. IV

Tento zákon nabývá účinnosti prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

I. OBECNÁ ČÁST

Název:

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 285/2002 Sb., o darování, odběrech a transplantacích tkání a orgánů a o změně některých zákonů (transplantační zákon), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 296/2008 Sb., o zajištění jakosti a bezpečnosti lidských tkání a buněk určených k použití u člověka a o změně souvisejících zákonů (zákon o lidských tkáních a buňkách), ve znění pozdějších předpisů

1. Zhodnocení platného právního stavu

V současnosti se dle transplantačního zákona poskytuje dárci náhrada účelně a prokazatelně vynaložených výdajů a rozdíl mezi ušlým výdělkem a obdrženou náhradou mzdy, platu nebo odměny a obdrženým nemocenským z nemocenského pojištění, který mu vznikl dočasnou pracovní neschopností, pouze v souvislosti s odběrem orgánu a poskytováním zdravotních služeb, které si tento odběr orgánu vyžádal. Tyto finanční platby se tak neposkytují dárcům tkání nebo buněk včetně krvetvorných buněk získaných z kostní dřeně.

2. Vysvětlení nezbytnosti navrhované právní úpravy a odůvodnění principů navrhované právní úpravy

Návrh zákona vychází z toho, že dárcovství tkání i dárcovství buněk včetně krvetvorných buněk získaných z kostní dřeně je velmi podstatné pro poskytování zdravotních služeb, neboť tyto části lidského těla získané od žijících dárců jsou v podstatě nenahraditelné jinými prostředky. Je tedy na místě podpořit ochotu dárců tkání a buněk shodně, jako je tomu nyní v případě dárců orgánů. Proto se navrhuje, aby dárci tkání a buněk obdrželi stejně jako dnes dárci orgánů náhradu účelně a prokazatelně vynaložených výdajů a rozdíl mezi případným ušlým výdělkem a obdrženou náhradou mzdy, platu nebo odměny a obdrženým nemocenským z nemocenského pojištění, který by mu vznikl dočasnou pracovní neschopností vzniklou v souvislosti s odběrem tkání nebo buněk nebo poskytováním zdravotních služeb, které si takový odběr tkání nebo buněk vyžádal.

3. Zhodnocení souladu navrhované právní úpravy s ústavním pořádkem České republiky

Návrh zákona není v rozporu s ústavním pořádkem České republiky.

Stát by nově poskytoval kompenzaci vzniklé majetkové újmy, která by vznikla dárci tkání nebo buněk v souvislosti s darováním tkání nebo buněk, čímž se zavádí shodný právní režim, jaký nyní platí v případě dárcovství orgánu.

4. Zhodnocení souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie

Návrh zákona není v rozporu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Návrh zákona není v rozporu s předpisy Evropské unie, judikaturou soudních orgánů Evropské unie nebo obecnými právními zásadami práva Evropské unie.

Na regulovanou oblast se konkrétně žádná část práva Evropské unie nevztahuje.

5. Předpokládaný hospodářský a finanční dosah navrhované právní úpravy na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty, na podnikatelské prostředí České republiky, sociální dopady, včetně dopadů na specifické skupiny obyvatel, zejména osoby sociálně slabé, osoby se zdravotním postižením a národnostní menšiny, dopady na životní prostředí

Hospodářský a finanční dopad na státní rozpočet lze očekávat minimální. Případů újmy na zdraví vzniklé dárčům tkání a buněk jsou ročně jednotky a mnohdy se jedná o relativně malou újmu. Lze tak očekávat s výjimkou velice vzácných excesů náklady nejvýše ve výši desítek tisíc korun až nižších jednotek stovek tisíc korun.

Dopady na rozpočty krajů a obcí nebudou žádné.

Dopady na podnikatelské prostředí České republiky nebudou žádné.

Sociální dopady budou pozitivní, neboť se navrhuje poskytovat kompenzaci vzniklé majetkové újmy, která by vznikla dárce tkání nebo buněk v souvislosti s darováním tkání nebo buněk.

Dopady na životní prostředí nebudou žádné.

6. Návrh, aby Poslanecká sněmovna s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení

Navrhuje se, aby Poslanecká sněmovna s návrhem zákona vyslovila souhlas již v prvním čtení podle § 90 odst. 2 zákona č. 90/1995 Sb., o jednacím řádu Poslanecké sněmovny, ve znění pozdějších předpisů.

Tento postup projednávání návrhu zákona Poslaneckou sněmovnou se navrhuje, protože návrh zákona představuje velmi jednoduchou, stručnou změnu a vzhledem k tomu je k jejímu posouzení a řádnému projednání zcela dostačující, aby Poslanecká sněmovna rozhodla již v prvním čtení.

II. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K čl. I (Změna transplantačního zákona)

Tam, kde se v textu § 28b včetně jeho nadpisu hovoří o dárce orgánu, se nově bude hovořit pouze o dárce. Tak, kde se v textu § 28b hovoří o odběru orgánu, se nově bude hovořit pouze o odběru. Tak, kde se v textu § 28b hovoří o transplantačním centru, se nově bude hovořit pouze o poskytovateli zdravotních služeb. Vzhledem k tomu se celé ustanovení bude vztahovat na dárce orgánů, tkání a buněk, nejen na dárce orgánů.

K čl. II (Přechodné ustanovení)

Navrhuje se poskytovat náhradu výdajů a ušlého výdělku podle § 28b transplantačního zákona i žijícímu dárci, pokud v době nabytí účinnosti tohoto zákona již byl v pracovní neschopnosti. V takovém případě mu náleží náhrada ode dne vzniku pracovní neschopnosti v plné výši.

K čl. III (Změna zákona o lidských tkáních a buňkách)

Do zákona o lidských tkáních a buňkách se doplňuje pravidlo, že platba rozdílu mezi ušlým výdělkem a obdrženou náhradou mzdy, platu nebo odměny a obdrženým nemocenským z nemocenského pojištění, který vznikl dárci dočasnou pracovní neschopností v souvislosti s odběrem tkání nebo buněk a poskytováním zdravotních služeb, které si tento odběr vyžádal, podle § 28b transplantačního zákona patří mezi dovolené platby dárci tkání nebo buněk.

K čl. IV (Účinnost)

Vzhledem k naléhavému obecnému zájmu na udržení počtu dárců tkání a buněk se v takovémto zvlášť výjimečném případě navrhuje účinnost zákona prvním dnem kalendářního měsíce následujícího po jeho vyhlášení.

Věra Adámková, v. r.

Vlastimil Válek, v. r.

Jiří Běhounek, v. r.

Kamal Farhan, v. r.

Karla Maříková, v. r.

David Kasal, v. r.

Bohuslav Svoboda, v. r.

Hana Aulická Jírovcová, v. r.